

Οι Συμπράξεις Δημοσίου - Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ) σε έργα αστικού περιβάλλοντος

- Ηλίας Πλασκοβίτης,
Αναπληρωτής Καθηγητής Παντείου Πανεπιστημίου
- Ελισάβετ Καραϊσκού,
MSc, Υπ. Διδάκτωρ Παντείου Πανεπιστημίου

ΣΔΙΤ: Εναλλακτικοί Ορισμοί

- «...συνεργασία μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, που βασίζεται στις ικανότητες κάθε εταίρου, προκειμένου να καλύπτει ξεκάθαρα ορισμένες δημόσιες ανάγκες μέσα από τη σωστή κατανομή πόρων, κινδύνων και επιβραβεύσεων»

Καναδική κυβέρνηση

ΣΔΙΤ: Εναλλακτικοί Ορισμοί

- «...συνεργασίες των δημοσίων αρχών με τον κόσμο των επιχειρήσεων, με σκοπό να εγγυηθούν την κατασκευή, ανακαίνιση, διαχείριση ή συντήρηση μιας υποδομής ή την παροχή μιας υπηρεσίας»

Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Βασικά Χαρακτηριστικά ΣΔΙΤ

- Μακροχρόνια σχέση των εταίρων
- Καταμερισμός κινδύνων και ευθυνών
- “Non-resource” χρηματοδότηση :
η πληρωμή του ιδιώτη συνδέεται με τις επιδόσεις του
- Σύνθετες δράσεις που επηρεάζουν ποίκιλλα συμφέροντα:
οι δημόσιοι φορείς δεν δύνανται να καθορίσουν με ακρίβεια όλες τις παραμέτρους του σχεδίου

ΣΔΙΤ vs Ιδιωτικοποίηση

Η Ιδιωτικοποίηση αφορά:

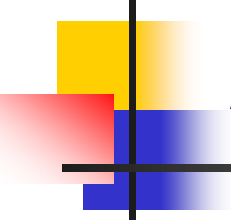
- Πώληση υφιστάμενης δημόσιας περιουσίας
- Απαλλαγή από λειτουργικά κόστη και κινδύνους
- Αλλαγή ιδιοκτησιακού καθεστώτος

ΣΔΙΤ vs “Contracting-Out”

- Πλησιέστερος «πρόγονος» των ΣΔΙΤ
- Πρόσληψη ιδιώτη αναδόχου για την υποκατάσταση συγκεκριμένης δημόσιας λειτουργίας ή μέρους αυτής
- Μηδαμινά περιθώρια ευελιξίας ως προς την οργάνωση και την εφαρμογή
- Χρηματοδότηση από δημόσιους πόρους

ΣΔΙΤ: μια νέα μορφή Τοπικής Διακυβέρνησης;

- Ο ιδιωτικός τομέας συχνά υπερέχει σε τεχνογνωσία αστικού σχεδιασμού: μέσω ΣΔΙΤ οι ιδιώτες γίνονται συμμετέτοχοι στην άσκηση αστικών πολιτικών.
- Οι ΣΔΙΤ οδηγούν στη διάχυση γνώσεων και εμπειριών μεταξύ των εταιρών.

Τοπικές ΣΔΙΤ:

2 βασικές ερωτήσεις

- Ποια είναι τα αναμενόμενα οφέλη για την Τοπική Αυτοδιοίκηση;
- Ποιοι είναι οι κίνδυνοι και πώς πρέπει να κατανέμονται μεταξύ των εταίρων;

Οφέλη Τοπικών ΣΔΙΤ

- Κάλυψη ανεπάρκειας Δημόσιων Πόρων
- ΣΔΙΤ ή Τραπεζικός Δανεισμός;

Οφέλη Τοπικών ΣΔΙΤ

- Αξιοποίηση διαχειριστικής τεχνογνωσίας και γνώσης της αγοράς από τον ιδιωτικό τομέα
- Βελτίωση οικονομικής διαχείρισης του έργου: για τον ιδιώτη χαμηλότερο κόστος ισοδυναμεί με υψηλότερο κέρδος

Προβλήματα/Δυσχέρειες

- Έλλειψη ιδιωτικού ενδιαφέροντος λόγω χαμηλού κέρδους και αυξημένων κινδύνων
- Ταυτόχρονη προκήρυξη πολλαπλών ΣΔΙΤ: τα επί μέρους σχέδια αδυνατούν να συγκεντρώσουν ικανό αριθμό υποψηφίων

Προβλήματα/Δυσχέρειες

- Αυξημένη πολυπλοκότητα σχεδίων ΣΔΙΤ
- Δυσκολίες εξασφάλισης δημόσιας αποδοχής

Προβλήματα/Δυσχέρειες

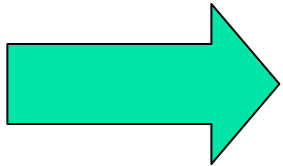
- Δυσκολία ικανοποίησης των αυστηρών κανόνων για δημόσιες αναθέσεις που θέτει το Ευρωπαϊκό Δίκαιο
- Επιφυλακτική στάση εκ μέρους του Τραπεζικού Τομέα

Κατανομή κινδύνων

Βασικός Κανόνας:

Κάθε εταίρος αναλαμβάνει τους κινδύνους που είναι πιο ικανός να διαχειριστεί

Κατανομή κινδύνων

Οι Τοπικές Αρχές αναλαμβάνουν:

- ✓ Έγκαιρη ολοκλήρωση γραφειοκρατικών διαδικασιών (εξασφάλιση γης, αδειοδοτήσεων κλπ)
- ✓ Πρόωρη απαξίωση του σχεδίου λόγω ανταγωνισμού από παρεμφερείς δραστηριότητες του Δημοσίου
- ✓ Αύξηση κόστους και/ή μείωση κέρδους λόγω εκ των υστέρων αλλαγής του θεσμικού πλαισίου

Κατανομή κινδύνων

Οι Τοπικές Αρχές αναλαμβάνουν:

- ✓ Επιπτώσεις από πιθανή δικαστική διαμάχη για τους όρους ανάθεσης και διεκπεραίωσης της σύμβασης
- ✓ Αδυναμία εκπλήρωσης χρηματοδοτικών υποχρεώσεων των Τοπικών Αρχών (εφόσον αυτές προβλέπονται από τη σύμβαση)

Κατανομή κινδύνων

Ο Ιδιωτικός Τομέας αναλαμβάνει:

- ✓ Υπερβάσεις στο κόστος και τον χρόνο κατασκευής
- ✓ Καθυστερήσεις στην ιδιωτική χρηματοδότηση του σχεδίου
- ✓ Υπερβάσεις κόστους λειτουργίας

Κατανομή κινδύνων

Ο Ιδιωτικός Τομέας αναλαμβάνει:

- ✓ Απώλεια προσόδου λόγω λανθασμένων προβλέψεων, πολιτικής τιμών και marketing κ.λπ.
- ✓ Κίνδυνο ατυχήματος ή βλάβες τρίτων κατά τη φάση κατασκευής και λειτουργίας του σχεδίου

Κατανομή κινδύνων

Μη κατανεμητέοι κίνδυνοι:

- Μη ολοκλήρωση του σχεδίου λόγω οικονομικής αδυναμίας του αναδόχου
- Ανεπαρκείς δεσμεύσεις σε θέματα ασφαλείας, περιβαλλοντικής προστασίας κ.λπ.
- Αδυναμία αποφυγής υπερβολικής επιβάρυνσης χρηστών

Ο νέος Ν.3389/2005

- Δυσκολίες κάλυψης όλων των πιθανών μορφών ΣΔΙΤ μέσω συγκεκριμένης νομοθετικής πρόβλεψης
- Η κοινοβουλευτική έγκριση των σχεδίων τα προστατεύει από δικαστικές προσφυγές
- Οι μικρομεσαίες ΣΔΙΤ χρειάζονται ειδικές νομοθετικές προβλέψεις

Ο νέος Ν.3389/2005

Προβλέπει:

- Την νομοθετική κάλυψη συγκεκριμένων τύπων ΣΔΙΤ και ορίζει τα εμπλεκόμενα μέρη
- Τη θέσπιση Κυβερνητικής Επιτροπής και Ειδικής Γραμματείας
- Εναρμόνιση των διαδικασιών προκήρυξης και ανάθεσης με το Ευρωπαϊκό Δίκαιο
- Τους όρους και τις προβλέψεις της σύμβασης

Ο νέος Ν.3389/2005

Θετικά σημεία:

- Εισάγει μια νέα δυναμική προώθησης μικρομεσαίων ΣΔΙΤ
- Προσφέρει νέες επενδυτικές ευκαιρίες
- Ορίζει συγκεκριμένο πλαίσιο και διαδικασίες ως οδηγό των δημόσιων και τοπικών αρχών

Ο νέος Ν.3389/2005

Κριτικά σχόλια:

- Συγκεντρωτική διαδικασία
- Δεν προκύπτει διαχωρισμός μεταξύ ΣΔΙΤ μικρού και μεγάλου μεγέθους
- Δεν προβλέπεται η συμμετοχή των Τοπικών Αρχών στα συλλογικά όργανα λήψης αποφάσεων
- Επιφυλάξεις σχετικά με την τήρηση της διαφάνειας
- Ενδεχόμενα προβλήματα Ασφάλειας Δικαίου

Ο νέος Ν.3389/2005

Δύο απειλές ακόμα...

- Προτεραιότητες και σχεδιασμός
- Υποκατάσταση δημοσίων επενδύσεων από ιδιωτική χρηματοδότηση σχεδίων

Οι τάσεις στην Ε.Ε.

2007-2013: τάση προώθησης ΣΔΙΤ ως εργαλείο αειφόρου αστικής ανάπτυξης

- **Jaspers:**

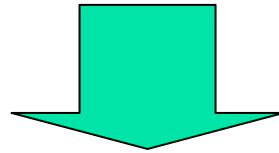
Προσφέρει συμβουλευτικές υπηρεσίες για την υιοθέτηση ΣΔΙΤ

- **Jessica:**

Αστική ανάπλαση μέσω ανακυκλούμενων, χρηματοοικονομικών εργαλείων, προωθώντας τη συμμετοχή ιδιωτών και διεθνών χρηματοοικονομικών οργανισμών

ΣΔΙΤ σε έργα αστικού περιβάλλοντος: η ελληνική εμπειρία

- Το διεθνές αεροδρόμιο των Σπάτων
- «Αττική Οδός»

- ✓ Δομικός μετασχηματισμός του περιαστικού χώρου
- ✓ Αλλαγή στη μορφή και τον προσανατολισμό της προαστιοποίησης
- ✓ Νέα χωροταξία παραγωγικών δραστηριοτήτων
- ✓ Σταδιακή υποχώρηση της ακτινικής λογικής της ανάπτυξης

ΣΔΙΤ σε έργα αστικού περιβάλλοντος: η ελληνική εμπειρία

Έργα που εντάχθηκαν στον Ν.3389/2005:

- ✓ 17 έργα κατασκευής και συντήρησης δημόσιων κτηριακών υποδομών σε αστικά κέντρα
- ✓ Συνολικός Προϋπολογισμός: 1,83 δις €

ΣΔΙΤ σε έργα αστικού περιβάλλοντος: η ελληνική εμπειρία

Το συνεδριακό κέντρο Π. Φαλήρου
(Ανάπλαση Ολυμπιακών Εγκαταστάσεων) :

- ✓ Ο ιδιώτης αναλαμβάνει μελέτη, χρηματοδότηση, κατασκευή & συντήρηση
- ✓ Έκταση 28.000 μ²
- ✓ Προϋπολογισμός: 54 εκ.€
- ✓ Διάρκεια σύμβασης: 25 έτη
- ✓ Ευκαιρία αναβάθμισης της περιοχής σε διεθνές κέντρο συνεδριακού τουρισμού

ΣΔΙΤ σε έργα αστικού περιβάλλοντος: η ελληνική εμπειρία

Το Πρόγραμμα «Θησέας»

- ✓ 5ετές πρόγραμμα για την ανάπτυξη της Τοπικής Αυτοδιοίκησης
- ✓ Επιχορήγηση προσυμβατικών διαδικασιών ΣΔΙΤ από ΟΤΑ με στόχο:
την τοπική ανάπτυξη, την προστασία του περιβάλλοντος και την βελτίωση των τοπικών κοινωνικών υποδομών

ΣΔΙΤ σε έργα αστικού περιβάλλοντος: η ελληνική εμπειρία

Το Πρόγραμμα «Θησέας»

✓ εγκρίθηκαν 195 τοπικές ΣΔΙΤ
(μέχρι το τέλος του 2006)

✓ «Δημοφιλείς» κατηγορίες σχεδίων:

Χώροι στάθμευσης (21%)

Υποδομές Εναλλακτικού Τουρισμού (14%)

Αξιοποίηση ακίνητης περιουσίας (10%)

ΣΔΙΤ σε έργα αστικού περιβάλλοντος: η ελληνική εμπειρία

Το Πρόγραμμα «Θησέας»

Περιφερειακή κατανομή:

- ✓ Ο μεγαλύτερος αριθμός έργων σε Αττική, Θεσσαλία & Κ. Μακεδονία
- ✓ Ακολουθούν η Αν. Μακεδονία-Θράκη & Β. Αιγαίο

Συμπεράσματα από την ελληνική εμπειρία

- Υφίσταται ισχυρή βούληση των Τοπικών Αρχών για υιοθέτηση ΣΔΙΤ
- Σχετικά ευρεία περιφερειακή διασπορά
- Αμφιβολίες σχετικά με το ενδιαφέρον που εκδηλώνει ο ιδιωτικός τομέας
- Η πλειονότητα των προτάσεων αφορά «παραδοσιακά» έργα
- Καμία τοπική ΣΔΙΤ δεν βρίσκεται ακόμα σε λειτουργική φάση